

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเก็บเงินเพื่อประกันการได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย
ว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

กรมปศุสัตว์ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๖๐๔/๑๒๖๖๗ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะกรณีตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะกรณีตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์เข้าในราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์เข้าในราชอาณาจักร ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์ผ่านราชอาณาจักร หรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ผ่านราชอาณาจักร แต่ในทางปฏิบัติผู้ประกอบการมักไม่ต้องการจ่าย ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้แก่ทางราชการ เมื่อมาติดต่อเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์จะแจ้งว่าเป็นการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ได้รับการยกเว้น ค่าธรรมเนียม เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์จะออกใบอนุญาตให้ไปโดยเชื่อว่าเจ้าของหรือผู้ประกอบการ จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด จึงงดเว้นการเก็บค่าธรรมเนียม เมื่อปรากฏภายหลังว่า ผู้ประกอบการกระทำผิดเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ทำให้ต้องดำเนินการทางกฎหมายซึ่งยากแก่การ ติดตามตัวผู้ประกอบการมาดำเนินคดี จากปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่ประจำด่านกักกันสัตว์ จึงเรียกเก็บเงินจากผู้ประกอบการที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมในอัตราเดียวกับค่าธรรมเนียมที่ไม่ได้รับ ยกเว้นเพื่อเป็นการประกันการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้รับยกเว้นตามกฎหมาย โดยออกใบเสร็จ ให้กับผู้ประกอบการและนำเงินดังกล่าวส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน หากต่อมาภายหลังผู้ประกอบการ ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดแล้ว จึงจะร้องขอคืนเงินค่าธรรมเนียมที่วางประกันไว้ โดยแนบหลักฐานการปฏิบัติตามเงื่อนไขที่จะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม พร้อมใบเสร็จรับเงิน ที่ด่านกักกันสัตว์ออกให้มาขอรับเงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับยกเว้น กรมปศุสัตว์จึงขอหารือ ปัญหาข้อกฎหมายว่าการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับยกเว้นจากผู้ประกอบการเพื่อเป็นการ การปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด และเมื่อผู้ประกอบการได้ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว จึงมาขอรับเงินซึ่งวางไว้เป็นประกันกลับคืนในภายหลัง นั้น ถือว่าเป็นการดำเนินการตามกฎหมาย กำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะกรณีตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียม เฉพาะกรณีตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือไม่ ทั้งนี้ หากการ ดำเนินการไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว กรมปศุสัตว์จะได้พิจารณาแก้ไขกฎหมายต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมปศุสัตว์ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมปศุสัตว์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า มาตรา ๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นายทะเบียน และสัตวแพทย์ และออกกฎกระทรวงวางระเบียบการขอและการออกใบอนุญาต กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะกรณีและกำหนดการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามมาตราดังกล่าวกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับกรณีที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์เข้าในราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์เข้าในราชอาณาจักร ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์ผ่านราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ผ่านราชอาณาจักรไว้ในข้อ ๓^๒ ข้อ ๔^๓ และข้อ ๕^๔ แห่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะกรณีตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีได้กำหนดให้มีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับยกเว้นเพื่อเป็นประกันการได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ไว้แต่อย่างใด ดังนั้น การเรียกเก็บ

^๑มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นายทะเบียน และสัตวแพทย์ และออกกฎกระทรวงวางระเบียบการขอและการออกใบอนุญาต กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะกรณีและกำหนดการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

^๒ข้อ ๓ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์เข้าในราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์เข้าในราชอาณาจักร สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์ ดังต่อไปนี้

(๑) ช้างที่นำออกไปเพื่อรับจ้างลากขนไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันและนำเข้าภายในกำหนดเวลานั้น

(๒) สัตว์ที่นำเข้าในราชอาณาจักรเพื่อการผสมพันธุ์และมีใบรับรองพันธุ์ประวัติหรือสายพันธุ์ (Pedigree) ซึ่งสัตวแพทย์เห็นว่าเหมาะสำหรับการผสมพันธุ์ สำหรับใช้สัตว์ปีกที่ใช้สำหรับทำพันธุ์นั้น จะต้องนำเข้ามาใช้ฟักเป็นพ่อแม่พันธุ์หรือปู่ย่าพันธุ์เท่านั้น

(๓) สัตว์เทียมเกวียนหรือสัตว์ที่ใช้ขับขี่ ลากขน หรือใช้ในการบรรทุกของข้ามแดนไปมาเป็นครั้งคราวระหว่างตำบลชายแดน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ข้อ ๔ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์ ดังต่อไปนี้

(๑) สัตว์ที่นำเข้าในราชอาณาจักรชั่วคราวไม่เกินเก้าสิบวันและนำออกนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดเวลานั้น

(๒) สัตว์เทียมเกวียนหรือสัตว์ที่ใช้ขับขี่ ลากขน หรือใช้ในการบรรทุกของข้ามแดนไปมาเป็นครั้งคราวระหว่างตำบลชายแดน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ข้อ ๕ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์ผ่านราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ผ่านราชอาณาจักร ดังต่อไปนี้

(๑) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำผ่านโดยลำเลียงด้วยยานพาหนะ ซึ่งใช้เวลาไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง

(๒) กบ กุ้ง จระเข้ ตะพาบน้ำ เต่า ปลา ปู หอย และซากสัตว์ดังกล่าว

เงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับยกเว้นเพื่อเป็นประกันการได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์
เข้าในราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์เข้าในราชอาณาจักร ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้นำสัตว์
ออกนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร และค่าธรรมเนียม
ใบอนุญาตให้นำสัตว์ผ่านราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตให้นำซากสัตว์ผ่านราชอาณาจักรตามประเด็น
ที่ขอหารือมา จึงไม่ถือเป็นการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๖

(นายอัษฎพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕